

WŁOCŁAWO Kujawskie

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII
TORUN

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783

Prenumerata
na miesiąc 1 zł. 80 gr., na półrocze 10 zł. z odnośnieniem do domu 2 zł. 50 gr.
Ogłoszenia
za wiersz milimetry na pierwszej stronie 10 groszy polskich, na drugiej i trzeciej — 8 gr., na czwartej — 5 gr. Ogłoszenia drobne po 3 grosze za wyraz. — Tłustym drukiem — Podwójnie. Najm. ogł. — 30 gr. Dla zagranicy ceny o 100 proc. wyższe. Układ ogłoszeń czterocolumnowy. Ceny ogłoszeń, podane w złotych polskich, obliczane będą podług kursu złotego franka, ustalonego przez Ministra Skarbu.

Umiałeś złożyć ofiarę z krwi, złóż ofiarę z mienia! Kup akcję Banku Polskiego.

*Rozumie ludzki, tys mały przed Panem,
Tys kroplą w Jego wszechmogącej dłoni!*
Mickiewicz.

Organizowanie Banku Polskiego.

Sprawozdanie senatora Karpińskiego.

W ubiegłą sobotę senator St. Karpiński, prezes Komitetu Organizacyjnego Banku Polskiego, wobec przedstawicieli prasy złożył sprawozdanie z działalności dotychczasowej Komitetu.

Prace nad statutem Banku Polskiego, przygotowanym poprzednio przez ministerstwo skarbu, rozpoczął Komitet w dniu 14 stycznia, wnosząc do niego cały szereg poprawek i zmian.

Ostatecznie, po uwzględnieniu życzeń wypowiedzianych na konferencjach, statut został przeprowadzony w dniu 19 stycznia przez Radę Ministrów i 20 stycznia podpisany przez Prezydenta Rzeczypospolitej.

Już 21 stycznia odbyło się zebranie przedstawicieli przemysłu i handlu, rolnictwa i finansów, na którym omówiono najważniejsze punkty Statutu oraz warunki zapisów na akcje, następnie zaś opracowano szczegółowo warunki zapisów, zorganizowano biuro główne zapisów, ustalono i przygotowano druki, tak, że już 28 stycznia mogła ukazać się odezwa Komitetu, wzywająca do zapisów, a same zapisy rozpoczęły się w dniu 29 stycznia w Warszawie, a w kilka dni później na prowincji.

Zapisy przyjmowane są przez wszystkie oddziały P. K. K. P. i w licznych oddziałach banków prywatnych.

Należy podkreślić, że zainteresowanie sprawą Banku Polskiego jest w społeczeństwie bardzo duże, jednak warstwą, która do tej pory zachowała się najbardziej czynnie i dostarczyła dużej liczby subskrybentów, jest inteligencja miejska. Na liście akcjonariuszów brak dotąd jeszcze bogatych fabrykantów, kupców i rolników. Na skutek tego liczba akcjonariuszów jest już obecnie bardzo liczna, wynosi bowiem około 4.000, jednak liczba opłaconych, lub zadatkowanych akcji nie dosięgła jeszcze 10 procent wymaganej ilości miliona akcji, czyli zapisy nie przekroczyły jeszcze liczby 100.000 akcji.

Zapowiedzi na zapisy jest daleko więcej, niż można ich jednak brać pod uwagę dotąd, dopóki nie zostaną oparte zaliczką.

Poszczególne grupy gospodarcze

potworzyły specjalne komitety dla propagandy zapisów na akcje. Takie organizacje stworzyli rolnicy, różne grupy przemysłowe i t. p. To też Komitet spodziewa się, że do 15 marca sprawa zapisów ulegnie radykalnej zmianie, gdyż wtedy wszelka dalsza zwłoka będzie już niemożliwą, marzec bowiem ma być i będzie bezwarunkowo ostatnim miesiącem zapisów.

Prace Komitetu zmierzały również do przygotowania środków płatniczych potrzebnych dla Banku Polskiego. Monety złote i srebrne oraz bilon ma prawo wypuszczać tylko państwo, Bank będzie wypuszczał tylko bilety złote. W tym celu też w czasie od 11 do 14 lutego przewieziono z magazynów bankowych do nowego skarbcza w P. K. K. P. 1347 skrzyń z banknotami, wykonanymi jeszcze w 1919 i 1920 r. w Paryżu i Londynie. Teraz odbywa się przeliczanie, sortowanie i banderolowanie banknotów w paczki po 10 sztuk, a jest to praca nielada, gdyż zawartość skrzyń wynosi 127,5 miliona sztuk biletów na ogólną sumę 15 miliardów złotych.

Bilety złote obstalowane były dla Banku Polskiego już w 1919 r., dla tego też posiadają odległą datę i podpisy osób, które pięć lat temu kierowały P. K. K. P., aby więc usunąć najmniejsze wątpliwości pod tym względem, i nie narażać skarbu na nowy olbrzymi wydatek (banknoty kosztowały 60.000 funtów szterlingów), zaproszono rzeczoznawców prawników do zaprojektowania rozporządzenia, jakie powinno zostać wydane, aby biletom tym nadać moc prawną zobowiązań przyszłego Banku Polskiego.

Dużo pracy wymaga również przygotowanie aktu przejęcia majątku P. K. K. P. przez Bank. P. K. K. P. posiada 71 nieruchomości, które należy odpowiednio oszacować. Trudność jednak polega na tem, że statut Banku nie przewiduje prowadzenia przezeń całego szeregu dział kredytu, który prowadzi dotąd P. K. K. P., należy więc stopniowo, unikając wstrząśnięć życia gospodarczego te działy w P. K. K. P. likwidować. W tym celu została utworzona przez ministra skarbu Rada Nadzorcza P. K. K. P., w skład której

Subskrybujmy!

Od terminu zamknięcia zapisów na akcje Banku Polskiego dzieli nas zaledwie kilka tygodni, a dotychczasowe wyniki subskrypcji, chociaż cyfrowo jeszcze nikłe, ujawniają, że szerokie sfery społeczeństwa mają pełną świadomość państwowego i gospodarczego znaczenia obecnej chwili.

Bank Polski ma być jednym z ogniw naprawy skarbu. Ma nam dać nową walutę, emitowaną na podstawie pokrycia, wykluczającego inflację; zabezpieczoną przed nadużywaniem prasy drukarskiej na cele budżetowe; dającą gospodarstwu społecznemu stały miernik wartości, którego brak ułatwiał wprawdzie jednostkom zyski spekulacyjne, ale podważał i osłabiał cały ustroj gospodarczy państwa.

Bank Polski, dając możność uruchomienia zapasów złota, leżących beczynnie w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej i w skarbie narodowym, powiększy wydatnie fundusz sanacyjny, potrzebny na pokrycie niedoborów budżetowych, a więc ułatwi i przyspieszy wielkie dzieło naprawy skarbu.

Bank Polski, mając możność wypuszczenia złotych wartości conajmniej czterokrotnie wyższej od obecnego obiegu markowego, położy wreszcie kres dzisiejszej ciasnocie pieniężnej, przy której obrót gospodarczy zamiera, ogólna wytwórczość coła się, a kredyt prywatny skutkiem braku rozporządzałnej gotówki i nadmiernych stawek procentowych staje się nieosiągalny.

Kto więc ułatwia założenie Banku Polskiego zapisaniem się na jego ak-

cje, ten spełnia obowiązek nie tylko wobec państwa, ale przede wszystkim wobec samego siebie. Dorzuca bowiem cegiełkę do budowy podwalin zdrowego gospodarstwa społecznego i pomaga do wyjścia z dotychczasowego chaosu, w którym warunki życiowe stały się nieznośne, a zubożenie prawie ogólne.

Z dumą i otuchą trzeba stwierdzić, że społeczeństwo nasze we wszystkich swoich warstwach, a przede wszystkim w tych, które przesileniem — tym naturalnym następstwem akcji sanacyjnej — najbardziej są dotknięte, ze spokojem, rozwagą i wiarą w przyszłość znosi jego objawy. Zdaje ono tym samym egzamin patriotyzmu, karności i uświadomienia gospodarczego.

Niechże te same zalety obywatelskie ujawnią się także w czynie, zwłaszcza, że nabycie akcji Banku Polskiego jest dobrą lokatą gotówki.

To, co się w naszym państwie obecnie robi w dziedzinie uporządkowania stosunków skarbowych i walutowych jest *sit venia verbo* grą o wielką stawkę. Ale grą, której wynik od nas samych prawie wyłącznie zależy — od wysiłku, na jaki będziemy musieli się zdobyć.

Powodzenie zapisów na akcje Banku Polskiego będzie sukcesem politycznym państwa — gospodarczym społeczeństwa, a jednostkę zbliży po tylu latach cierpień do chwili, w której warunki życiowe staną się znowu normalne.

A więc — subskrybujmy!

Jan Steczkowski.

oprócz członków Komitetu Organizacyjnego Banku Polskiego wchodzi trzech kooptowanych członków. Rada ma za zadanie ustalenie zasad działalności kredytowej i konta budżetowe wydatków P. K. K. P. Prace swe Rada rozpoczęła już w dniu 8 lutego.

W przeciągu krótkiego czasu została więc dokonana duża praca organizacyjna, teraz w ciągu marca społeczeństwo musi dokonać wysiłku i zapisy na akcje przeprowadzić w tempie wzmożonym, gdyż posiadanie dobrej, stałej waluty leży w jego interesie, a tę dać może tylko bank emisyjny.
H. N.

Czytelników „Słowa Kujawskiego” prosimy o nadsyłanie korespondencji z każdego zakątka z opisem wszystkiego, co się tam dzieje, nie pomijając krzywd i nadużyć, przeciwko czemu stawać będziemy z całą stanowczością.

Z KRAJU.

Redukcje wydatków. W związku z obecnym okresem sanacyjnym Skarbu Państwa wszystkie pozycje budżetu, zarówno dochodowe jak i rozchodowe poddawane są szczególnej rewizji. Ma to na celu osiągnięcie zwiększenia wpływów do Skarbu przy równoległej jaknajdalej idącej redukcji wydatków. Jako przybliżoną normę redukcji wydatków w Głównej Dyrekcji Zakładów Państwowych Górniczych i Hutniczych przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu określono na 50.000 zł. Wyższemu zaś Urzędowi Górniczemu w Warszawie i Katowicach oraz starostwu górniczemu w Krakowie określono pozycję dla redukcji na 5.000 zł.

W sprawie długoterminowych kredytów. Centralny Związek Przemysłu przedłożył sferom rządowym memoriał, w którym wskazuje na konieczność umożliwienia firmom polskim operowania długoterminowym kredytem. Według memoriału tego oferty najpoważniejszych firm krajowych spotykają się z konkurencją

Uczcijcie pamięć wielkiego kapłana i obywatela ś. p. ks. Lutosławskiego, składając ofiary na fundusz oświaty narodowej Jego Imienia.

firm angielskich, które ofiarują tak dogodnie warunki kredytowe, że oferty polskie okazują się nie do przyjęcia. Wypływać to ma z utrudnień, jakie istnieją w rządowych instytucjach kredytowych, które nie dyskontują w należytej mierze weksli długoterminowych. W dobie kryzysu sprawa ta staje się niezmiernie doniosłą, grozi bowiem zalewem towarami obcymi rynku wewnętrznego mimo istniejącej protekcji celnej. Zdaniem przemysłowców konieczne są zmiany zasad dyskontowych w P. K. K. P. jak i w Banku Polskim.

W sprawie komunikacji wodami śródlądowymi. W związku z toczącymi się rokowaniami polsko-niemieckimi staje się aktualną sprawą uregulowania komunikacji wodami śródlądowymi, zarówno sąsiedzkiej jak i tranzytowej w Niemczech i Polsce. Dla umożliwienia tej sprawy Wydział Tranzytowy M. S. Zagr. zwołuje na dzień 8 b. m. konferencję na której omawiane będą sprawy: wjazdu statków obu państw na odnośne wody śródlądowe i zagadnienia tranzytu, oraz kwestja wyzyskania przez Polskę portów Kistrzyn i Szczecin.

O niższą taryfę na zboże. Związek Polskich organizacji rolniczych wystąpił do rządu z memorjałem w sprawie niższych taryfowych dla eksportu polskiego zboża. Asumpt do tego dało zawarcie przez Polskę umowy z Rosją, w której dla ruchu tranzytowego zboża rosyjskiego przyznano 20% od taryf polskich. Sytuacja zboża polskiego na rynkach zagranicznych, a zwłaszcza niemieckim, pogarsza się w ten sposób bardzo znacznie i nie pozwala na eksport, o który w tej chwili rolnik polski b. ciężko walczy. Niższa 20% powinna być tedy przyznana także dla zboża polskiego.

Statut ramowego cechu. Min. Przemysłu i Handlu opracowało projekt statutu ramowego cechu dla ziem województw wschodnich, gdzie dotychczas obowiązują przepisy rosyjskiej ustawy przemysłowej. W statucie tym zastrzeżone jest wojewodzie prawo legalizowania cechu oraz załatwiania odwołań w charakterze instancji rekursowej. Odnośne rozporządzenie wejdzie w życie w niedługim czasie.

Pogadanki Ewangeliczne.

Popielec.

W drugim roku swego zawodu publicznego Zbawiciel wygłosił wielkie kazanie na „górze błogosławieństw” nazwanej tak, iż On rozpoczął je ósmiu błogosławieństw. Jak uczeni przypuszczają, jestto góra Karn Hattit, Rogi Hattina, bodząca niebo dwoma skalistymi wierzchołkami, jak gdyby rogami, pomiędzy którymi rozciąga się przełęcz 200-metrowa. Na tej przełęczy, otoczony półkolem uczniów, Chrystus miał ono kazanie.

Kościół wyjął zeń 5 perykop, a pierwszą z nich jest perykopa popielcowa, z kolei wyjęta z ustępu, poświęconego sprawie dobrej intencji w dobrych uczynkach. Rzecz tę Mistrz wyłożył na przykładzie trzech najcenniejszych dobrych uczynków: modlitwy, jałmużny i postu. Naszą tu perykopę stanowi urywek z urywka, dotyczący postu, z dodatkiem krótkiej nauki o zbieraniu bogactw moralnych raczej, niż materialnych (Mat. 6. 16—21).

Faryzeusze, poszcząc, nie myli się i nie czesali, a twarze mazali sobie popiołem i nadawali im wyraz ponury. Taksamo ostentacyjnie modlili się i rozdawali jałmużny.

Zbawiciel występuje przeciw takiej obłudzie, szukającej chwały ludzkiej z dobrych uczynków, i mówi potrzy-

Nawrócenie kapłana prawosławnego.

(Korespondencja z Płocka)

Cały Płock żyje dziś pod wrażeniem nawrócenia prawosławnego kapłana na katolicyzm.

W dniu 24 lutego, w niedzielę, w czasie sumy, został uroczystie dokonany akt przyjęcia na łono Kościoła św. prawosławnego kapłana, pełniącego od lipca r. zeszłego w Płocku dla tutejszej prawosławnej gminy obowiązki proboszcza.

Kapłan ten zowie się Grzegorz Bielobrucki, pochodzi z Podolskiej gubernii. Ur. się 1867 r. we wsi Szpicynach, powiatu lityńskiego. Nauki duchowne pobierał naprzód w szkole duchownej, potem był jakiś czas nauczycielem ludowym, psalomszczykiem w Jampolczyku, po wstąpieniu zaś w związku małżeńskie, wyświęcony został na diakona w r. 1896 przez władzę podolskiego, Dymitrija. W r. 1899 skończył trzyletni kurs teologii w seminarjum podolskim, a r. 1900 otrzymał święcenia kapłańskie i został proboszczem przy cerkwi św. Trójcy we wsi Czerepowy, Proskurowskiego powiatu. Kiedy wszczęła się rewolucja, O. Grzegorz, ratując życie, w r. 1919 przeniesiony został na probostwo do wsi Iljati, a potem raz po raz zmuszony został zmieniać miejsce swego zamieszkania; ostatnio był w wiosce Andrejewska, powiatu Kamienieckiego; stąd uciekł do Rzeczpospolitej. Władze świeckie wskazały mu Płock na miejsce zamieszkania, prawosławny zaś metropolita warszawski dał mu duszpasterstwo nad garstką pozostałych tu prawosławnych.

O. Grzegorz od dłuższego czasu nosił się z myślą połączenia się z Kościołem św. Twierdzi nadto, że wszyscy jego kontratry duchowni byli do tego aktu gotowi. Popsuło

sprawę cofnięcie się wojsk polskich z pod Kijowa.

Z prośbą o połączenie zwrócił się O. Grzegorz do Arcypasterza, który otrzymawszy odpowiednie upoważnienie przez nuncjaturę od Ojca św., dokonał uroczystości tego aktu w dniu 24 lutego.

Po kazaniu, w którym kaznodzieja wyjaśnił sprawę całą, do tronu biskupiego przystąpił O. Grzegorz i złożył wyznanie wiary, poczem Ekscelencja udzielił mu abszolucji, oraz pocałunek pokoju. Następnie O. Grzegorz stanął przy krakach prezbiterjum i donośnym głosem wypowiedział przed wiernymi swoją radość, iż zostaje od dziś kapłanem katolickim. Przy tej okazji podziękował Ekscelencji za podjęte dla siebie starania, wiernych zaś prosił o modlitwy by mógł godnie spełnić swoje obowiązki i do jedności przyprowadzić dawnych swoich współwierców. Poczem zajął miejsce wprost kleru.

O. Grzegorz, stosownie do zastrzeżenia Kongregacji dla spraw orientalnych, zostaje przy swym rycie. Nadto kongregacja wyraźnie zastrzeża, by zajął się pracą nad sprowadzeniem do jedności prawosławnych, którzy w diecezji się znajdują. To mając na uwadze, Arcypasterz polecił O. Grzegorzowi, by odprawił nabożeństwo w kościele garnizonowym dla unitów, zwłaszcza wojskowych, którzy tu mieszkają, przyczem by i prawosławni mogli z tego korzystać.

Z zachowania O. Grzegorza znać, że jest bardzo szczęśliwy z nawrócenia. Byle tylko praca, którą przedsięwzięnie, nie zawiodła, a przeciwnie osiągnęła jaknajlepsze skutki.

Tadeusz Żegota.

Ze świata.

Samolotami dookoła świata.

Rząd Stanów Zjednoczonych organizuje w r. 1924 podróż 4 aeroplanów na około świata. Samoloty wyruszą z Waszyngtonu i lecieć będą przez Kanadę, południową Alaskę, Japonię, Chiny, Indochiny, Syjam, Indie angielskie do Zatoki perskiej, stamtąd po-

nad Turcję przez europejski kontynent, Anglię, Islandję i Grenlandję, a wreszcie przez Montreal do Waszyngtonu.

Z triumfów techniki.

W tych dniach kapitan — awiator Weiss wraz z mechanikiem Lefebre i adjutantem Vandenberghe dokonali nad Paryżem próby zaopatrywania się w benzynę w pełnym locie. Wiadomo, że to pozwoliło w ostatnich

MYSLI.

Wybrał J. K.

Słońce jest wspaniałe i jasne, ale gdyby nie ogrzewało ziemi, byłoby tylko martwo świecąca bryła. Dobroć serca jest też, czem ciepło słońca: ona daje życie... Piękność bez dobroci jest jako kwiat bez woni, albo jak świątynia bez bóstwa. Ocy mogą podziwiać taką świątynię, ale dusza nie znajdzie w niej ukojenia. Bogactwo bez dobroci jest piastunką samolubstwa. Nawet miłość bez dobroci jest tylko ogniem, który pali i niszczy. Wiedźcie, że wasze dary mijają, a dobroć trwa; jest ona, jak źródło, z którego im więcej wody wyczerpiesz, tem więcej ci jej napłynie. Więc dobroć — to jedyny skarb niewyczerpany.
(Bajka — Sienkiewicz)

czasach awiatorom amerykańskim osiągnąć rekord światowy wytrwałości. Próba pilotów francuskich ograniczyła się do transfuzji esencji zawartej w specjalnym rezerwoarze aeroplanu kapitana Weissa do rezerwoaru maszyny adjutanta Vandenberghe. Opuściwszy aerodrom w Bourget, dwaj oficerowie wzbili się w górę i wykonali swoje doświadczenie na 300 metrów nad Paryżem z pomocą rury kauczukowej długości 35 m. Próba udała się doskonale i w ciągu czterech minut aparat Wandenbergha otrzymał przeszło 100 litrów benzyny.

Linja aeroplanowa Petersburg—Władywostok.

W tych dniach nastąpi otwarcie linii aeroplanowej Petersburg—Władywostok. Przestrzeń 10.000 kilometrów będzie można odbyć w pięć (latem) lub sześć (zimą) dni.

Mac Donald a Poincaré.

LONDYN 5.III. (P. A. T.) Pisma wymienione między Mac Donaldem a Poincarem, miały na celu — według agencji Reutersa — oczyszczenie atmosfery, zapewniającej sprawom, które mają być poruszone przy spotkaniu się obu premierów, większe szanse powodzenia.

króć: „Zaprawdę, powiadam wam, iż wzięli zapłatę swoją. Spełniali je dla przypodobania się ludziom, przeto brali od nich wątpliwą zapłatę w ich pochwałach. Od Boga nie należało się im nic.

Natomiast Chrystus każe, w czasie postu, umywać się, jak zwykle, namaszczać włosy wonnym olejkami, jak to izraelci czynili w dni świąteczne, i wypogadzać oblicze odświętnie; to znaczy: nie dawać poznać po sobie umartwień postnych, ale raczej okazywać nazewaną radość wewnętrzną, w myśl słów Apostoła, stosowanych do ćwiczeń religijnych i w szczególności do czasu W. Postu: „Oto teraz czas przyjemny, oto teraz dzień zbawienia” (2 do Kor. 6. 2). Słowem, każe pościć, jako i pełnić inne dobre uczynki, w intencji podobania się Bogu, bo tylko wtedy mają one pełną wartość zasługi religijnej, jak mocna, pełnowartościowa waluta. „A Ojciec twój, który widzi w skrytości, odda tobie”. W razie przeciwnym, są one jak pieniądź zdewaluowany. Ile w nich szukania próżnej chwały, tyleż w oczach Boga zniżają, tyleż tracą siły nabywczej w stosunku do żywota wiecznego.

Stąd nie wypływa, żeby nie należało w pewnych okolicznościach manifestować zachowywania postu, co wymaga, wyższej niż cywilna, odwagi apostołskiej. Wtedy mają zastosowanie inne słowa Chrystusa: „A kto by się mnie zaparł przed ludźmi, tego zaprę się i ja przed Ojcem swoim,

który jest w niebiesiach” (Mat. 10. 33).

Omówiwszy trzy najprzedniejsze dobre uczynki, Chrystus podsumowuje naukę o nich, zrywając, aby nie skarbić sobie skarbów ziemskich, podlegających zniszczeniu przez rdzę i mole, oraz narażonych na rabunek, a skarbić skarby niebieskie, z natury wolne od tych niebezpieczeństw. Skarbami niebieskimi są właśnie dobre uczynki. Albowiem one jedne tylko człowiek może zabrać z sobą na tamten świat i nabyć niebo za nie. Owszem, one go tam uprzedzają i tworzą skarb jego w niedostępnym dla molów, rdzy i złodzieiów safesach banku niebieskiego. Świadom posiadania tam skarbu, człowiek wysyła ku niemu swe serce, swego serca tęsknoty.

Z drugiej strony, bywały nawet próby zabrania z sobą pieniędzy do grobu.

„Albowiem, gdzie jest skarb twój, tam jest i serce twoje”.

Ilustracją do tych słów jest legenda z życia św. Antoniego Padewskiego o znalezieniu serca zmarłego lichwiarza w skrzyni ze złotem.

W okresie spadania waluty krajowej wkładano moc trosk w zabiegi około tezauryzacji oszczędności w mocnych walutach obcych. Gdybyż choć cząstkę ich wkładano w tezauryzację walorów religijno-moralnych!

Post Wielki jest okresem uprzywilejowanym także i modlitwy i jałmużny, natchnionych również intencją

pokutną. Jałmużny w szerokim znaczeniu słowa, nietylko w postaci datku, ofiarowanego żebrakowi, lecz i w postaci ofiar na cele religijne i społeczne.

Lubo, za dyspensą, można wymieniać post na modlitwę i jałmużnę, wszakże post w zasadzie stoi na czole. Niestety, jakże on dziś zmarniał w porównaniu z dawną, wspaniałą surowością!

Coprawda, dawniej też i obzerano się potężnie. Surowość postu była przeciwwagą higieniczną względem żarłocstwa, nieustępującego nieraz rzymskiemu z czasów cesarstwa, kiedy, według świadectwa Seneki, jedzono, by womitować, womitowano, by jeść. „Edunt ut vomant, vomunt ut edant”.

W każdym razie warto, zwłaszcza w W. Poście, pamiętać o słowach św. Augustyna: „alimenta sicut medicamenta” — używać pożywienia, jak lekarstwa. Święty proboszcz francuski, ks. Vianney, po całodziennej pracy w kontesjonale, spożywał dwa zębale ziemniaki: jeden, jak mawiał, z potrzeby, a drugi — z łakomstwa. Parafanie skarżyli się nań do biskupa, że ich proboszcz chce się zagłodzić. Co za serdeczna, co za budująca skarga!

Na nędznym śledziu wyrastają silacze ducha.

X. Charszewski.

Kupujcie u obrotójani

Co niesie dzień?

MARZEC
6
CZWARTEK

Dziś: Felicyta i Perpetua m.m., Koleta p.
Jutro: Tomasz z Akwinu w. dr.
Wschód słońca o g. 6.38
Zachód o g. 5.46
Wsch. księżycy o g. 7.8
Zachód o g. 6.45

Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.

Marzec	godzina	ciśnienie powietrza w m/700+	temperatura w stopniach Celsjusza	zachmurzenie niebie 0-10	Kierunek i szybkość wiatru w mtr/sek.
3	21	50,8	+3,8	0	C - 0
4	7	52,5	+0,1	0 ⊙	C - 0
4	13	58,5	+5,4	0 ⊙	ES - 3

W dniu 5 marca najwyższa temperatura wynosiła +7,1, najniższa -1,0. Śnieg: - cm.

Kurs franka złotego waloryzacyjnego na dzień 6 marca r. b. wynosi 1.800.000 mk.

Z giełdy d. 5.3:

Dolar	9.250.000
Funt angielski	39.790.000
Frank szwajcarski	1.603.000
Frank francuski	264.450
Frank belgijski	330.600
Liry włoskie	399.900
Korony czeskie	264.450
Korony austriackie (100)	131
4% poz. premj. 700.000., 8% poz. złota 15.000.000, 6% poz. seria II A. 1.350.000, 6% pożycz. dol. 5.550.000, 4 1/2% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemińskiego (216 mk. = 100 rub. rosyj.) 7.000.000 mkp. - rublowe.	

Popielec W środę o godzinie 9-ej rano J. E. ks. bp. dr. St. Zdzitowiecki odprawił w racji Popielca obrzędy liturgiczne, poczem ks. kan. Jan Czark odprawił Mszę św., na której również był obecny Najdostojniejszy Pasterz.

Pamiętaj człowiecze i żeś jest proch! W środę o godz. 10 i pół szkoły miejscowe były obecne na nabożeństwie popielcowym w katedrze, gdzie dokonano wymownej ceremonii posypywania głowy popiołem przy równoczesnym wymawianiu słów liturgicznych: **Pamiętaj człowiecze i żeś jest proch i w proch się obrócisz!**

Kiedy i kogo obowiązuje post? Od środy popielcowej do Wielkiej Soboty do południa obowiązuje post. Post ściślej należy rozumieć jako powstrzymanie się od pokarmów co do ilości. Jeżeli będziemy się powstrzymywać od pokarmów co do jakości, wówczas to rozumieć będziemy jak o abstynencję - wstrzeźliwość. Co do jakości w okresie W. Postu mamy się powstrzymać od mięsa i rosołu, nie zaś od tłuszczów chociażby zwierzęcych.

W tem znaczeniu post - wstrzeźliwość obowiązuje nas katolików we wszystkie piątki i soboty W. Tygodnia i w Suche Dni, a obowiązuje wszystkich od 7 lat życia.

Post jako powstrzymanie się od jedzenia (raz do sytości i nieco rano i wieczorem dziennie) obowiązuje katolików od 21 do 60 roku przez cały W. post t. zn. od środy popielcowej do południa W. Soboty.

Zebranie ks. ks. prefektów. Dziś dn. 6 b. m. o godz. 5 m. 30 odbędzie się w Gimm. im. Długosza zebranie ks. ks. prefektów.

Związek Obrony Kresów Zachodnich - Oddział we Włocławku. Walne zebranie członków Związku odbędzie się w drugim terminie dnia 9 marca r. b. o godz. 4-ej po południu w sali Magistratu m. Włocławka z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie. 2) Wybór przewodniczącego. 3) Odczytanie protokołu z ostat. walnego zebrania. 4) Sprawozdanie z działalności Zarządu. 5) Sprawozdanie kasowe. 6) Sprawa dalszego istnienia Związku. 7) Wybór no-

wych członków Zarządu. 8) Wnioski członków.

Ze względu na szczególną wagę punktów 6 i 7 uprasza się o jaknajliczniejsze przybycie członków.

Przewodnicząca: *Degen-Słórska.*

Koncert Seminarjum Nauczycielskiego. W nadchodzącą niedzielę dnia 6 marca o godzinie 8 wieczorem w Sali Aktowej Gimnazjum Ziemi Kujawskiej przypomni nam młodzież seminaryjna swe reprodukcje chóralne, muzykalne i wokalne.

Występy Chóru Seminarjum w koncertach w akademii styczniowej, wreszcie wykonanie przezeń kolendy w Bazylice katedralnej co niedziela jest dostateczną zachętą do posłuchania go jeszcze raz na koncercie. Dochód przeznaczony jest na wpisy i pomoce naukowe. Poprzyjmy zdrowe wysiłki młodzieży!

Zebranie członków Z. L. N. W poniedziałek o godz. 8 wieczorem w sali Tow. Krajoznawczego odbędzie się zebranie członków Z. L. N. Wejście za legitymacjami.

Wartość przeciętna franka złotego. Na mocy rozporządzenia p. ministra skarbu z dn. 29 lutego przeciętną wartość franka złotego za luty r. b. ustalono na 1 800 000 mk. Płatnicy podatku przemysłowego, obowiązani do wpłat miesięcznych, powinni przeliczyć obroty, osiągnięte w lutym r. b., na franki złote, według powyżej oznaczonej wartości przeciętnej i od tak ustalonego obrotu obliczyć przypadający podatek i dodatki na rzecz Związków samorządowych we frankach złotych.

Przewidywana zwyżka kolejowej taryfy osobowej. Podstawowa opłata obecna od pasażera i kilometru w klasie III stanowi 2 grosze. Przy stosunkowo nieznacznej liczbie podróży w klasach II i I zwaloryzowana taryfa osobowa nie tylko nie jest zdanem czynników miarodajnych za wysoka, lecz nie pokrywa nawet własnych kosztów eksploatacyjnych. Zdaniem Min. Kolei Zel. obniżenie taryfy osobowej wobec wprowadzonej zasady samowystarczalności kolei jest niemożliwe. Projektuje się rzecz wręcz odmienna. W najbliższym czasie wypadnie taryfę osobową podnieść.

Zabawa w gimn. J. Steinbokówny. We wtorek o godz. 7-ej wiecz. w 8-mio klasowym gimnazjum humanistycznym J. Steinbokówny, odbyła się zabawa taneczna dla ucznie klas wyższych. Zabawa w której wziął udział personel nauczycieli i grono zaproszonych gości przeciągnęła się do północy.

We włocławskim Urzędzie Pocztownym koniecznym jest załatwienie i uporządkowanie niektórych potrzeb, a mianowicie przedewszystkiem pilną jest sprawa naprawy podłogi w bramie, gdyż wskatek powybijania asfaltu potworzyły się na znacznej przestrzeni, a nawet i od ulicy tak wielkie dziury, że faktycznie interesanci nie tylko po ciemku, lecz nawet i w dzień narażeni są na upadek i zwichnięcie nogi. Musi na to znaleźć się rada i urząd musi wynaleźć na to odpowiednie sumy. Następnie centrala telefoniczna, która jest obecnie powiększona liczbą abonentów, niema oddzielnego pomieszczenia i mieści się w jednym pokoju z biurem telegraf. telefonicznym, jest więc zaciasno, a przwtem ciągle i głośnie nawoływania telefonistek znacznie przeszkadzają innym pracownikom; należałoby więc centralę przegrodzić szczelną ścianą, lub też oddać dla niej cały pokój. *Obserwator.*

O czystości w domach. Wydział zdrowia magistratu miasta st. Warszawy powołał z polecenia magistratu komisję w celu opracowania przepisów o przymusowym oczyszczaniu posesji ze śmieci nieczystości na koszt właścicieli domów. Komisja opracować ma przepisy w terminie tygodniowym.

Zbiórka na Skarb Narodowy.

Z okazji „Miesiąca zbiórki na Skarb Narodowy” zarząd „Kasy Wzajemnej Pomocy pracowników Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych” powziął inicjatywę poparcia usiłowań odnośnych czynników przez zorganizowanie wśród pracowników P. D. U. W. akcji zbiorowej w postaci dobrowlnych składek pieniężnych.

W tym celu zarząd „Kasy Wzajemnej Pomocy pracowników P. D. U. W.” wystosował do ogółu pracowników Instytucji odezwę treści następującej:

„Dla dobrego obserwatora nie ulega już obecnie żadnej wątpliwości, iż w zakresie sanacji Skarbu Narodowego dokonywa się przy udziale szerokich warstw społeczeństwa nowy „Cud nad Wisłą”, jak w roku 1920, gdy Niepodległość Rzeczypospolitej była zagrożona przez najazd bolszewicki.

Zarząd Kasy Wzajemnej Pomocy nie wątpi też, iż, jak w r. 1920 pracownicy naszej Instytucji tłumnie pospieszyli do szeregów (udział ich w porównaniu z innymi pokrewnymi instytucjami odsetkowo należał do najliczniejszych), tak i obecnie, gdy naprawa Skarbu własnymi siłami musi być dokonana, każdy z kolegów w miarę możliwości podchwyci inicjatywę Zarządu Kasy Wzajemnej Pomocy i złoży dobrowolną ofiarę na Skarb Narodowy.

Zdajemy sobie dokładnie sprawę z obciążenia materialnego poszczególnego pracownika. Wiemy, że zapisy na akcje Banku Polskiego wśród pracowników były b. liczne i że pociąga to za sobą dużą ujmę w budżecie tychże pracowników przez szereg miesięcy. I dlatego właśnie nie określamy z góry wysokości ewent. ofiar. Lecz, i o tem jesteśmy całkowicie przeświadczeni, że na takich właśnie wysiłkach inteligenta polskiego i szerokich warstw pracowniczych oprzeć się musi w naszych warunkach naprawa Skarbu, gdy pomocy odmówiła zagranica i gdy nie wszyscy śpieszą się z nią z pośród własnego społeczeństwa. A jasną jest rzeczą, że, czyniąc ofiarę na Skarb Narodowy, spełniamy nie tylko obowiązek obywatelski wobec Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, lecz samym sobie dobrze czynimy, boć skutki dodatnie pewnego postępu sanacji Skarbu dziś już dają się odczuć w naszych własnych budżetach.

Zarząd Kasy Wzajemnej Pomocy odwołuje się niniejszem do Ogółu Kolegów i składanie ofiar na Skarb Narodowy.”

Na skutek tej odezwę pracownicy Oddziału Włocławskiego P. D. U. W. złożyli na Skarb Narodowy ogólną sumę mkp. 473.000.000.

Odczyt posła St. Wartalskiego.

Na zaproszenie Kujaw. Oddziału Stow. Kupców Polskich we Włocławku w sobotę dn. 8 marca r. b. przyjeżdża poseł St. Wartalski, który tegoż dnia o g. 8-ej wiecz. wygłosi, w sali Remizy Strażackiej przy ul. Żabiej, odczyt na temat sanacji gospodarczej i finansowej, ustawy o ochronie lokatorów i projektowanej ustawy o samorządzie miejskim.

Poseł Wartalski, wystąpieniami swemi na terenie sejmu, w sprawach finansowych i gospodarczych zjednał sobie ogólne uznanie.

Prelegent w ciągu ostatnich kilku lat po raz drugi odwiedza Włocławek, to też mieszkańcy naszego miasta będą mieli sposobność zapoznać się bliżej jak z sobą posła Wartalskiego, tak i z najaktualniejszymi sprawami, które żadnemu obywatelowi Rzeczypospolitej nie powinny być obce.

Bilety na odczyt już otrzymał można w Biurze dzienników i ogłoszeń L. Makowskiego; dla pp. członków Stow. Kupców Polskich wstęp na odczyt za legitymacjami członkowskimi.

Dobrzeby było i u nas podobną powołać komisję. O brudach niema co mówić - zwłaszcza w dzielnicach żydowskich.

Złamanie ręki. Wskutek nieposypywania piaskiem trotuarów, co mało który z panów dozorców domu poczytuie sobie za obowiązek robić, p. M.J. właściciel składu skór, wychodząc z domu przy Nowym Rynku złamał sobie rękę.

Plaga sprzedawczykowstwa. A sprzedawczykowstwo mnoży się jak zaraza. Oto znowu fakty godne najwyższego napiętowania. **Jan Buczkowski**, szewc z ul. 3 Maja № 2 sprzedał swój sklep żydowi Sz. Weinsteinowi - a sklep ze sprzedażą kwiatów p. f. „Flora” właścicielka **Wanda Piotrowska**, (ul. 3 Maja № 20) sprzedała żydowi P. Kolskiemu.

Na miły Bóg, brońmy ojcowizny naszej, nie dajmy co polskie żydom. Czas już zareagować. Na organizację żydowską, odpowiedzieć lepszą organizacją polską.

Czas już, czas!
A hańba sprzedawczykom, hańba!

TELEGRAMY.

Biskupstwo śląskie.

KATOWICE 5.3. RAT „Katolik” donosi, że administrator apostolski ks. Hlond, który bawił ostatnio w urzędowym charakterze w Pszczynie, oświadczył podczas swego tam pobytu, że Pszczyna jest upatrzona na przy-

szłą siedzibę mającego powstać biskupstwa śląskiego.

Powrót kolejarzy z Polski.

MOSKWA, 5.III. (Russpress.) Jak komunikuje Prawda, 49, w ostatnich czasach daje się zauważyć masowy powrót na Ukrainę z Polski byłych urzędników i robotników tych linii kolejowych, które wskutek traktatu ryskiego znalazły się w granicach Polski. Centralny komitet Związku zawodowego kolejarzy zwrócił się do rządu z prośbą o zapomogę dla powracających.

Sprawy polsko-gdańskie.

GDAŃSK, 4 go II. (Pat.) „Gazeta Gdańska” zamieszcza artykuł wstępny, poświęcony sprawie zaostrenia się stosunków polsko - gdańskich i przypisuje winę tego dla obu stron niekorzystnego położenia w głównej mierze dawniejszym urzędnikom pruskim, a obecnie gdańskim, którzy, opanowali hakatyzmem, nie troszcząc się o ekonomiczne potrzeby Gdańska, lecz całą swą działalność koncentrują w tym kierunku, aby popierać wpływy i interesy Rzeszy niemieckiej, chociażby na niekorzyść Gdańska. Całym antypolskim ruchem kieruje - zdaniem gazety - wiceprezydent senatu gdańskiego, Ziehm. D-strukcyjne robota wiceprezydenta Ziehma, jak stwierdza, Gazeta Gdańska, zaniepokoiła wreszcie nawet

Kupujcie obrzędnicę!

Wielką Oszczędność

osiągnąć można na opale, używając węgla z **głębokich kopalń** — największa ilość kalorii (ciepłoty), zawarta w tych gatunkach, powoduje **mniejsze** zużycie węgla.

Dobry węgiel po spaleniu się pozostawia znikomą ilość popiołu.
Dobry węgiel jest ciężki i twardy (nie kruszy się).
Dobry węgiel daje oszczędności do **50%**
Dobry węgiel w ładunkach wagonowych i na dogodnych warunkach z terminową wysyłką

dostarcza w każdej ilości

HURTOWNIA OPAŁOWA M. NAPIÓRKOWSKI

we Włocławku, ul. Kaliska 17 tel. 209.

UWAGA! BIURO CZYNNE OD GODZINY 9-EJ RANO DO GODZINY 6-EJ PO POŁUDNIU.

i potulne dotychczas gdańskie sfery niemieckiego handlu i przemysłu.

Sprawy polskie w Lidze Narodów.

GENEWA, 4.III. (PAT). Komitet Rady Ligi Narodów badał na dzisiejszym posiedzeniu sprawę kolonistów niemieckich w Polsce.

GENEWA, 5.III. (Pat.) O przebiegu polsko-niemieckich rokowań wydał sekretarjat Ligi Narodów następujący urzędowy komunikat, ułożony w porozumieniu z obu delegacjami: Rokowania toczyły się do dnia 3 marca, odroczone je na kilkadni, ażeby rządy obu państw mogły zbadać położenie, jakie wytworzyło się z wyniku tych narad. Suza Dantes zaproponował przewodniczącym obu delegacji, niemieckiej i polskiej, by odbyli z nim dn. 9 III. jeszcze jedną naradę, w celu umożliwienia mu dokładnego poinformowania się o stanowisku obu rządów. Po tej konferencji Suza Dantes opracuje sprawozdanie dla Rady Ligi Narodów, której sesja rozpocznie się 10 marca.

Przesilenie belgijskie.

BRUKSELA, 5.III. (P. A. T.) Król zwrócił się do Theunisa z propozycją utworzenia gabinetu przejściowego do czasu nowych wyborów.

List pasterski kardynała Merciera.

BRUKSELA, 5.III. (P. A. T.) P.R. Kardynał Mercier ogłosił list pasterski, w którym podnosi, że wprawdzie koszty utrzymania czterokrotnie się zwiększyły, ale w tym samym stosunku podniesiono też płace robotników, mimo to jednak robotnicy bardzo rzadko robią oszczędności, burżuazja zaś wyczerpuje swe dawne zasoby.

Mówiąc o sytuacji politycznej, kardynał stwierdza, że Niemcy zorganizowały fikcyjne bankructwo. Oczekując na zapłaty niemieckie — głosi list pasterski — dawajmy sobie narazie radę sami. Wcześniej czy później, zapłacić muszą, a jeśli nie zdecydują się uczynić tego z dobrej woli, to jestem przekonany, że narody i rządy zrozumieją obowiązek złamania oporu tych, wobec których, na nieszczyście, obrońcy prawa zachowują się zbyt ustępnie. Jednakże, kończy kardynał, od nich zależeć będzie zwycięstwo.

„Dowidzenia przy najbliższej wojnie”.

BERLIN. (AW). W Jenie podczas obchodu dnia niemieckiego doszło do starć z komunistami. Pochody komunistów policja rozproszyła, przy czym doszło do walki w pobliżu dworca. Około 200 komunistów aresztowano.

General von Goltz przemawiał do członków organizacji wojskowych i zakończył swe przemówienie okrzykiem: „Dowidzenia przy najbliższej wojnie narodów”. W manifestacjach brały udział wszystkie organizacje wojskowe: Weikindverband, Stahlhelm i brygada Ehrhardta.

Cukier polski do Algieru. Dowiadujemy się, że Rada Naczelna polskiego przemysłu cukrowniczego zamierza wysłać do Algieru ekspozat polskiego przemysłu cukrowniczego.

OFIARY.

Na Przytułek dla Starców Przedmiejska, Józefostwo Boye zamiast kwiatów na trumne ś. p. Emla Andrzejewskiego Mk. 30 milionów.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego działu A. sądu okręgowego we Włocławku w dniu 3 marca 1924 r. wciągnięto następującą firmę pod Nr. 1931:

„Nuchim Morgenstern — sprzedaż bydła z siedzibą w Przedczu, pow. Włocławskiego. Właśc. Nuchim Morgenstern, zam. tamże.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego działu A sądu okręgowego we Włocławku w dniu 29 lutego 1924 r. pod № 1930.

„Gorzelnia dóbr Brzeznie — właściciel Leopold bar. Kronenberg” gorzelnia z siedz. w fol. Dubielewo, pow. Włocławskiego. Przedsiębiorstwo rozpoczęło działalność 14 lutego 1924 r. Właśc. Leopold baron Kronenberg, zam. w maj. Brzeznie pow. Włocławskiego.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego, działu A sądu okręgowego we Włocławku w dn. 3 marca 1924 r. wciągnięto jak następuje przy firmie: „Marjanna Ziętarska”. Przedsiębiorstwo dnia 1-go września 1923 roku zostało zlikwidowane.

Od 1-go kwietnia potrzebna gospodyni ze znajomością wykwinnej kuchni. Zgłoszenia przysyłać do Dom: Wierznicy, poczta Dobrzyń nad Wisłą.

Spredam urządzenie warsztatu rzeźniczego, lodownię, półszorki, pięć wag różnych wielkości. Wiadomość ul. Królewiecka № 19 Motylińska.

Zgubiono dowód osobisty wydany na imię Apolonja Seklecka, łaskawy znalazca zechce zwrócić Włocławek ul. Piekarska № 18 Apolonja Seklecka.

ROZKŁAD JAZDY KOLEJKA

do Sompolna 4 godz. po południu.
do Brześcia Kuj. godz. 6 m. 30 rano.
z Sompolna " " 5 m. 30 pp.
" " " 9 m. 20 rano
godzina wieczorem
z Brześcia Kuj. godz. 9 m. 20 rano
" " " 8 m. 50 wiecz.

ROZKŁAD JAZDY KOLEJKA

Z WŁOCŁAWKA ODCHODZĄ:

do Gdańska:
osobowy o godz. 12¹² w poł.
osobowy " " 12 w nocy.

do Bydgoszczy:
osobowy o godz. 3⁴⁶ w nocy.

do Poznania:
Pospieszny o godz. 2⁵³ w nocy.

do Torunia:
Osobowo-towarowy o godz. 8¹⁵ rano.
osobowy " " 7²⁸ wiecz.

do Warszawy:
Posp. z Poznania o godz. 2²² w nocy.
Osob. z Gdańska " " 5⁰⁸ rano.
z Torunia przez Skierniewice
o godz. 7⁵⁰ rano.

" z Bydgoszczy " " 12⁰⁶ w poł.
Os.-t. z Torunia o " " 3⁵⁰ " (tylko do Łowicza)

Os. z Gdańska o godz. 4⁴⁸ "

do Łodzi Kaliskiej:
(bezpośrednio przez Łowicz)
Osob. z Gdańska o godz. 5⁰⁸ rano.

do Łodzi Fabrycznej:
(przez Skierniewice)
Osob. z Gdańska o godz. 4⁴⁸ po poł.

Marek 30.000.000. — trzydzieści milionów wypłaci kasa kino-teatru Slinks za oddanie zegarka złotego damskiego zgubionego w niedzielę dn. 2 Marca godz. 8—10 wieczorem w kinie, lub w pobliżu na chodniku ul. 3 Maja.

Ogłaszajcie się
w Słowie Kujawskim.